

військову службу, військовослужбовці, працівники правоохоронних органів, члени екіпажів повітряних суден, рятувальники та ін. Тому ідентифікація біологічного матеріалу в сучасних умовах повинна здійснюватися інноваційно та комплексно, а саме шляхом прийняття Закону України «Про державну реєстрацію геномної інформації людини», який би визначав цілі, принципи і види такої реєстрації, встановлював основні вимоги до її проведення, закріплював поняття й статус генетичних даних людини, умови та порядок їх отримання, зберігання й використання, а також визначав категорії осіб, які підлягають обов'язковій та добровільній геномній реєстрації. Створення державної автоматизованої інформаційно-пошукової системи сприятиме ефективному позитивному вирішенню кожного кримінального провадження по боротьбі зі злочинністю як на побутовому, так і на загальнодержавному рівні, а також дозволить удосконалити міжнародне поліцейське співробітництво . щодо обміну ДНК-профілями між європейськими країнами.

Список використаних джерел

1. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI. Дата оновлення: 01.01.2018. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17) (дата звернення: 01.11.2019).
2. Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: наказ МВС України від 10.09.2009 р. № 390. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09>. (дата звернення: 01.11.2019).
3. Інструкція про порядок формування та використання автоматизованого обліку генетичних ознак людини: наказ ДНДЕКЦ МВС України від 19.09.2013 р. № 19/50-227н.
4. Про державну реєстрацію геномної інформації людини: проект Закону України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/Pro_derzhavnu_restraciyu_genomnoi_informacii_lyudini.

Кофанов Андрій Віталійович,

професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз Навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доктор філософії, доцент

Кофанова Олена Сергіївна,
доцент кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз
Навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент

ВИРІШЕННЯ ДЕЯКИХ СИТУАЦІЙНИХ ТА ДІАГНОСТИЧНИХ ПИТАНЬ ПРИ ПОСТРІЛАХ З ПРЕДМЕТІВ КОНСТРУКТИВНО СХОЖИХ ІЗ КОРОТКОСТВОЛЬНОЮ ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ, ВИГОТОВЛЕНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ СИЛУМІНУ ТА ЦАМу

Останнім часом на судову експертизу все частіше надходять нові об'єкти дослідження, конструктивні особливості яких дозволяють вести стрільбу патронами, спорядженими шротом та шротом [1]. У стволах такої зброї є розсікачі (перегородки) різної конструкції, в основному призначені для того, щоб перешкодити проведенню пострілів бойовими припасами, якщо їх бойові і технічні характеристики подібні за конструктивними особливостями до газових набоїв [2]. Постріли з такої зброї здатні заподіювати важкі проникаючі поранення, особливо з близьких відстаней, і являють загрозу для здоров'я і життя людини [3].

У роботі використані результати експериментальної стрільби з 9-міліметрового газового пістолета «Rohm» 735 та з 9-міліметрового газового револьвера «ME 900 SAM», конструктивні особливості яких дозволяють вести стрільбу набоями, спорядженими шротом. На зовнішній поверхні деталей даного пістолета є маркувальні позначення: «ROHM Made in Germany. Mod.735» Super P 35 cal. 35 GR, а на поверхні деталей газового револьвера – «ME 900 SAM», Made in Germany. У стволах зброї нарізів немає (гладкоствольні), але є перегородка завтовшки 1,7-2 мм та висотою приблизно 2,5-3 мм у вигляді металевого приливу у верхній частині по центру ствола [4]. А також 9 мм: «Форт 12Р», «ПМ-Р», «Зоракі 914», «Сталкер» [3].

При проведенні експериментальної стрільби стволи пістолета і револьвера були направлені перпендикулярно площині перешкоди.

Дистанція стрільби – 0 (щільний і нещільний упор), 3, 5, 10, 15, 20, 30, 40, 50, 70, 90, 100, 110, 130, 150, 170, 190, 210 та 275 см.

На дистанціях до 70 см включно як мішень використовували синтепонову подушку, яку покривали серветкою з бавовняної тканини, а на решту – аркуш чотиришарової фанери розміром 75×75 см з прикріпленою до нього бавовняною серветкою.

Розмір серветок на дистанції до 70 см включно – 50×50 см, на інших – 75×75 см. По цих мішенях проводилося по три постріли з дистанції до 70 см і

по одному пострілу – на наступних дистанціях.

У всіх серіях пострілів застосовували набої з однаковими маркувальними позначеннями для газового пістолета (Cal 35 GR BX) і для револьвера (GFL 35 green), тільки з латунними гільзами, однаковим шротовим полі-снарядом (вага – 2,17 г, діаметр шроту – 1,5 мм) і зарядом порошу (вага – 0,27 г, бездимний порох чорного кольору, максимальний розмір окремої порошинки – 0,07 мм).

Для виявлення вказаних ознак експериментальні мішені досліджували візуальним, мікроскопічним та дифузно-контактним методами, а вимірювання проводилися лінійкою з точністю до 1 мм.

Для газового пістолета. Механічна дія на мішень компактного снаряду шроту на близьких дистанціях «Упритул» – 5 см супроводжується утворенням пошкоджень з «мінусом» тканини й її розривами. Розміри розривів значно більші при стрільбі з відстані 3 см, ніж при стрільбі з дистанцій «упритул» і 5 см, причому розміри розриву плавно збільшуються до максимального і зменшуються до мінімального.

Для газового револьвера. Механічна дія на мішень компактного снаряду шроту на близьких дистанціях «Упритул» – 10 см., супроводжується утворенням пошкоджень з «мінусом» тканини й її розривами. Розміри розривів значно більші при стрільбі з відстані «упор нещільний» і 3 см, ніж при стрільбі з дистанцій «упритул щільний», 5 і 10 см., причому розміри розривів збільшуються до максимального і зменшуються до мінімального стрибком.

Наступна загальна закономірність виявилася у розльоті шроту [5, 8].

Для газового пістолета [7]. Розліт шроту починається з відстані 10 см. Аналіз розсіювання шроту на експериментальних мішенях показує, що площа розсіювання постійно збільшується зі збільшенням дистанції пострілу, причому на дистанції від 10 до 70 см вона збільшується плавно, а з 90 см – стрибком зі збільшенням площі розсіювання у 2 рази (d = від 34 см до 68 см), і потім знову плавно збільшення до дистанції у 210 см. Площа розсіювання неоднакова і за формою: на дистанції від 10 до 90 см вона у вигляді кола, від 100 до 210 см – у вигляді еліпса та від 210 і 275 см – у вигляді квадрата.

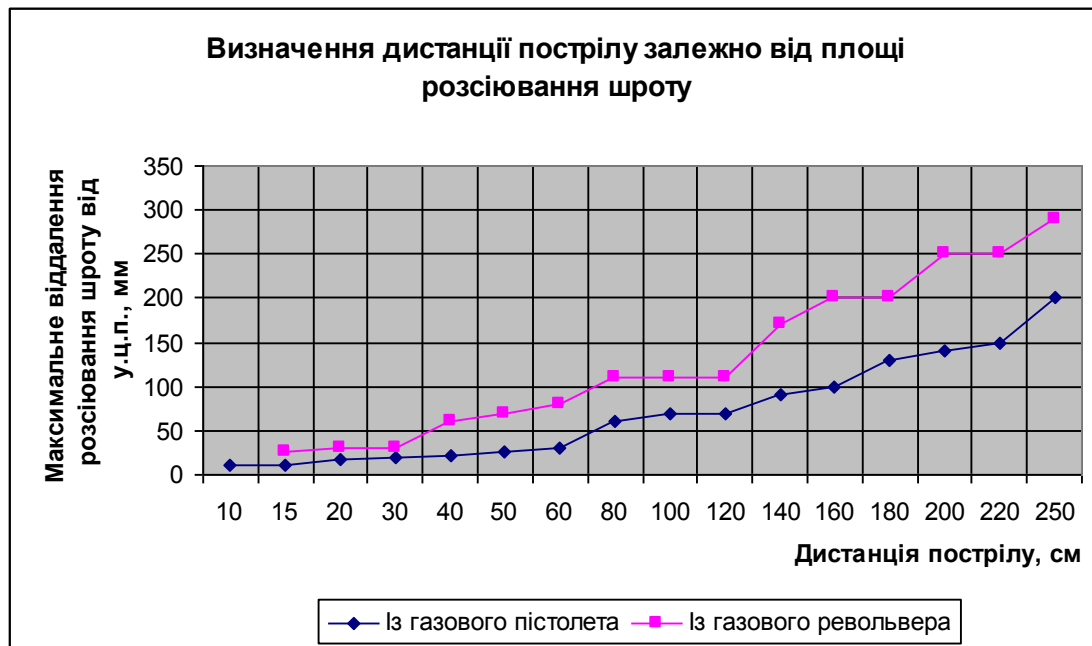
Для газового револьвера [7]. На відміну від пістолета, розліт шроту починається з відстані 15 см. Аналіз розсіювання шроту на експериментальних мішенях показує, що площа розсіювання постійно зростає зі збільшенням дистанції пострілу, причому на дистанції від 15 до 30 см вона збільшується плавно, від 40 см – стрибком зі збільшенням площі розсіювання у 2 рази (з 27×17 мм до 57×67 мм), потім знову плавно збільшення до дистанції у 170 см та ще стрибок у бік збільшення на дистанції 190 і 275 см. Площа розсіювання неоднакова за формою: на дистанції від 15 до 50 см, від 80 до 180 см і 250 см вона у вигляді еліпса, від 70 см – у вигляді кола і від 190 і 210 см – у вигляді квадрата (див. діаграму 1) [6].

При стрільбі з газового пістолета характерною є наявність великої кількості порошинок і, як наслідок цього, слідів термічної дії (обпалення

ниток тканини) на дистанціях до 5 см включно, а для газового револьвера – до 10 см включно. Ці дистанції є граничними.

Порошинки стабільно виявляються при стрільбі з газового пістолета на дистанції від 3 до 140 см включно, зі зменшенням незгорілих порошинок – на відстані 160-180 см, а одиничні – до 220 см, до того ж, порох у великих кількостях ближче до умовного центру пошкодження виявляється на дистанціях 3-180 см [1].

Діаграма 1

Порошинки при стрільбі з газового револьвера стабільно виявляються на дистанції від 15 до 180 см включно, зі зменшенням кількості незгорілих порошинок на дистанціях 100-160 см, а одиничні – до 220 см, причому порошинки у великих кількостях ближче до умовного центру пошкодження виявляються на дистанціях 15-180 см.

Кіптява при стрільбі з газового пістолета виявляється до дистанції 50 см; різко окреслена межа ділянки окопчення до 30 см, а з 40 см – зовнішня межа ділянки окопчення стає розмитою і площа ділянки зменшується. При стрільбі з газового револьвера кіптява виявляється до дистанції 60 см, а на всій решті дистанцій ознаки такі самі, як і для пістолета [2].

Наявність гомогенного металу (свинцю) і розміри його відкладення розцінюються, як найбільш інформативна ознака. Ця ознака, параметри якої змінюються, залежно від дистанції, виявляється при стрільбі з газового пістолета до 120 см. Межі дистанцій, на яких гомогенний метал проявляється суцільною ділянкою, визначені від «упору» до 60 см, а на решті дистанцій починається зменшення площі, інтенсивності відкладення гомогенного металу, і проявляється ділянками, які зменшуються при збільшенні відстані пострілу, аж до максимальної (120 см).

Межі дистанцій, на яких виявляється суцільною ділянкою гомогенний метал при стрільбі з газових револьверів, визначені від «упору» до 80 см, а на решті дистанцій починається зменшення площі, інтенсивності відкладення, і виявляється окремими ділянками, які зменшуються при збільшенні дистанції пострілу, аж до максимальної (120 см). Залишкові включення металу (свинцю) навколо вогнепального пошкодження за наявності гомогенного металу і без нього, залежно від відстані, також є важливою інформативною ознакою. При стрільбі з газового пістолета межі відстаней, на яких надійно виявляються сліди металу у вигляді точок, визначені від 10 до 220 см і на дистанціях до 250 см включно спостерігаються одиничні точкові сліди [3].

Межі дистанцій, на яких надійно виявляються точкові сліди металу при стрільбі з газових револьверів, визначені від 10 см до 200 см і на дистанціях до 250 см включно спостерігаються одиничні сліди у вигляді точок.

Сподіваємось, що результати експериментальних відстрілів та алгоритм проведення дослідження будуть корисними експертам-балістам під час визначення відстані пострілу при стрільбі з короткоствольної гладкоствольної вогнепальної зброї (пістолетів і револьверів) та конструктивно схожих із нею пристроїв патронами, спорядженими моно або полі снарядами.

Список використаних джерел

1. Theoretical and Practical Aspects of Arms Trafficking. URL: http://www.intellectualarchive.com/Journal_Files/IAJ_2019_02_011.pdf
2. Forensic examination of firearms, ammunition and shot traces (forensic ballistics). URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/handle/123456789/10710>
3. Іщенко А. В., Грищенко О. В., Ігнат'єв І. В., Назаров В. В. Пістолети та револьвери, призначені для відстрілу патронів споряджених металевими снарядами «несмертельної дії», та набої до них. К.: Варта, 2005. 208 с.
4. Визначення відстані пострілу при стрільбі з газових пістолетів і револьверів. Determination of distance of a shot at shooting from gas pistols and revolvers. URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/handle/123456789/5456>
5. Кофанов А.В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження гладкоствольної вогнестрільної зброї: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика, судові експертизи». К., 2000. 19 с.
6. Леонченко Н.В. Определение дистанции выстрела из газового оружия (НИИПККиСЭ). Методическое пособие для экспертов. Минск: ХАРВЕСТ, 2003. 64 с.
7. Методика криміналістичного дослідження газових пістолетів та револьверів. МВС, МЮ України. Протокол від 24.05.2000 р. К., 2000. URL: <http://ndekc.kiev.ua/index>
8. Сонис М.А. О возможности дифференциации расстояния выстрела при стрельбе из пистолетов и револьверов патронами, снаряженными дробью. М.: РФЦСЭ, 2000. 74 с.